

Judikatūras krājums

Lieta T-308/18

Hamas
pret
Eiropas Savienības Padomi

Vispārējās tiesas (pirmā palāta) 2019. gada 4. septembra spriedums

Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret personām, grupām un organizācijām – Līdzekļu iesaldēšana – Iespēja trešās valsts iestādei tikt kvalificētai par kompetentu iestādi Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP izpratnē – Lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu faktiskais pamats – Pienākums norādīt pamatojumu – Kļūda vērtējumā – Neiejaukšanās princips – Tiesības uz aizstāvību – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Padomes pieņemto aktu apliecināšana

1. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pieņemšana vai atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu – Minētā valsts lēmuma pieņemšanai kompetentā iestāde – Jēdziens – Trešās valsts iestāde – Ietveršana*
(Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)

(skat. 54. un 55. punktu)

2. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pieņemšana vai atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu – Pieļaujamība – Nosacījums – Valsts lēmums, kurš pieņemts, ievērojot tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Padomes pienākums veikt pārbaudi – Pienākums norādīt pamatojumu – Apjoms*
(Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)

(skat. 58.–61. punktu)

3. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pieņemšana vai atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par izmeklēšanu uzsākšanu vai apsūdzībām – Minētā valsts lēmuma pieņemšanai kompetentā iestāde – Jēdziens – Administratīvā iestāde – Iekļaušana – Nosacījumi*
(Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)

(skat. 82.–85. punktu)

4. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pieņemšana vai atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par izmeklēšanu uzsākšanu vai apsūdzībām – Pienākuma, lai valsts lēmums būtu pieņemts kriminālprocesā “stricto sensu”, neesamība – Nosacījumi (Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)*

(skat. 91. un 92. punktu)

5. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Pienākums dalībvalstīm lojāli sadarboties ar Savienības iestādēm – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pamatojums – Pamattiesību ievērošana – Pārbaude tiesā – Apjoms (Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)*

(skat. 101.–105. punktu)

6. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Pienākums dalībvalstīm lojāli sadarboties ar Savienības iestādēm – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pieņemšana vai atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas uzsākšanu vai notiesājošu nolēmumu – Pienākums norādīt pamatojumu – Apjoms – Valsts notiesājošs nolēmums – Pienākuma sniegt nopietnus un ticamus pierādījumus vai norādes, lai pamatotu valsts lēmumu, neesamība (Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkts)*

(skat. 127.–133., 136. un 207. punktu)

7. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu – Valsts lēmums, kas pats par sevi vairs neļauj izdarīt secinājumu par to, ka turpina pastāvēt iesaistīšanās terora aktos risks – Padomes pienākums ņemt vērā jaunākus faktiskos apstākļus, kas pierāda, ka minētais risks turpina pastāvēt (Padomes Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punkts)*

(skat. 138. un 139. punktu)

8. *Eiropas Savienība – Iestāžu aktu tiesiskuma pārbaude tiesā – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Atstāšana spēkā, pamatojoties uz valsts lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu – Pārbaudes apjoms – Pārbaude, kas aptver visus konstatētos apstākļus, lai pierādītu, ka turpina pastāvēt iesaistīšanās terora aktos risks – Apstākļi, no*

kuriem ne visi izriet no valsts lēmuma, ko ir pieņēmusi valsts kompetentā iestāde – Ietekmes neesamība (LESD 296. pants)

(skat. 147., 148., 165. un 168.–171. punktu)

9. *Kopējā ārpolitika un drošības politika – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Līdzekļu iesaldēšana – Regula Nr. 2580/2001 – Piemērošanas joma – Bruņots konflikts starptautisko humanitāro tiesību izpratnē – Ietveršana (Padomes Kopējā nostāja 2001/931; Padomes Regula Nr. 2580/2001)*

(skat. 212. un 213. punktu)

10. *Eiropas Savienības tiesības – Principi – Tiesības uz aizstāvību – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Īpaši ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu – Pienākums paziņot apsūdzošus elementus – Apjoms – Paziņošana ieinteresētajai personai, veicot publikāciju Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī – Pieļaujamība – Tiesības piekļūt dokumentiem – Tiesības, kas pakārtotas šādam pieteikumam Padomei (Padomes Kopējā nostāja 2001/931; Padomes Lēmumi (KĀDP) 2018/475 un (KĀDP) 2018/1084; Padomes Regulas 2018/468 un 2018/1071)*

(skat. 252., 257. un 258. punktu)

11. *Prasība atcelt tiesību aktu – Pamati – Būtisku procedūras noteikumu pārkāpums – Padomes reglamenta noteikumu pārkāpums saistībā ar šādu tiesību aktu apliecināšanu – Nepieciešamība norādīt uz kaitējumu vai citiem trūkumiem, ne tikai apliecināšanas neesamību – Neesamība – Pamats, kas tiesai jāizvirza pēc savas ierosmes (LESD 263. pants un 297. panta 2. punkts; Padomes reglamenta 15. pants)*

(skat. 269., 272.–277., 295.–297., 299. un 304. punktu)

12. *Iestāžu akti – Pamatojums – Pienākums – Piemērojamība – Lēmums par līdzekļu iesaldēšanu, kas pieņemts attiecībā uz noteiktām personām un organizācijām, kas tiek turētas aizdomās par teroristisku darbību veikšanu – Lēmums un pamatojums, kas ietverti atsevišķos dokumentos – Nodalīta publicēšana, ko pamato primāri vispārējo interešu apsvērumi – Neparakstīta pamatojuma apliecinājuma prezumpcija – Neesamība – Pienākums apliecināt lēmumu un pamatojumu (LESD 296. pants; Padomes Lēmumi (KĀDP) 2018/475 un (KĀDP) 2018/1084; Padomes Regulas 2018/468 un 2018/1071)*

(skat. 281., 282. un 287. punktu)

Rezumējums

Ar savu 2019. gada 4. septembra spriedumu *Hamās/Padome* (T-308/18, EU:T:2019:557) prasībā atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam Vispārējā tiesa atcēla četrus Eiropas Savienības Padomes 2018. gada tiesību aktus¹ (turpmāk tekstā – “apstrīdētie tiesību akti”), ar kuriem prasītājas “*Hamās*”, tostarp “*Hamās-Izz al-Din al-Qassem*” nosaukums tika saglabāts šo tiesību aktu pielikumos ietvertajos sarakstos par terora aktos iesaistītajām personām, grupām un vienībām, kuras skar līdzekļu un ekonomisko resursu iesaldēšanas pasākumi (turpmāk tekstā – “strīdīgie saraksti”). Lai iekļautu prasītājas nosaukumu strīdīgajos sarakstos, Padome pamatojās uz četriem valsts lēmumiem, kurus, attiecīgi, Lielbritānijas iestāde un ASV iestādes bija pieņēmušas laikā no 1995. līdz 2001. gadam.

Būtībā Vispārējā tiesa pārņēma argumentāciju, kuru tā bija norādījusi 2019. gada 10. aprīļa spriedumos *Gamaa Islamiya Ēģipte/Padome* (T-643/16, EU:T:2019:238) un 2019. gada 6. marta spriedumā *Hamās/Padome* (T-289/15, EU:T:2019:138). Tādējādi Vispārējā tiesa vispirms uzskatīja, ka pamatojums saistībā ar ASV lēmumiem nav pietiekams, tādējādi to nevar izmantot par apstrīdēto tiesību aktu pamatojumu. Tomēr tā norādīja, ka šajos tiesību aktos, ciktāl tas attiecas uz prasītājas nosaukuma iekļaušanu strīdīgajos sarakstos, varēja tikt iekļautas atsaucēs vienīgi uz Lielbritānijas iestādes lēmumu. Tādējādi Vispārējā tiesa turpināja izskatīt prasību, ierobežojot šo izvērtējumu ar apstrīdētajiem tiesību aktiem, ciktāl to pamatā ir šis pēdējais minētais lēmums.

Turpinājumā Vispārējā tiesa noraidīja septiņus no astoņiem prasītājas izvirzītajiem pamatiem saistībā ar Kopējās nostājas 2001/931² 1. panta 4. punkta pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, “kļūdām faktu patiesumā”, neiejaukšanās principa pārkāpumu, nepietiekamu situācijas attīstības laika gaitā ņemšanu vērā, tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu. Attiecībā uz Padomes pienākuma norādīt pamatojumu apmēru Vispārējā tiesa, atsaucoties uz Tiesas judikatūru, precizēja, ka Padomei apstrīdēto tiesību aktu pamatojumā nav jānorāda izmantoto apstākļu avots, lai saglabātu personas vai vienības iekļaušanu līdzekļu iesaldēšanas sarakstā. Vispārējā tiesa precizēja, ka, ja šis apstāklis izriet no valsts lēmuma, Padomei nav jāpierāda, ka tā pamatā ir kompetenta iestāde Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē³.

Visbeidzot, Vispārējā tiesa atcēla apstrīdētos tiesību aktus, ciktāl tie attiecas uz prasītāju, apliecināšanas neesamības dēļ ar apstrīdētajiem tiesību aktiem saistītajā pamatojumā atbilstoši LESD 297. panta 2. punkta pirmajai daļai un Padomes reglamenta 15. pantam⁴.

¹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/475 (2018. gada 21. marts), ar ko atjaunina to personu, grupu un vienību sarakstu, kurām piemēro 2., 3. un 4. pantu Kopējā nostājā 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu, un ar ko atceļ Lēmumu (KĀDP) 2017/1426 (OV 2018, L 79, 26. lpp.); Padomes Īstenošanas regula (ES) 2018/468 (2018. gada 21. marts), ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, un ar kuru atceļ Īstenošanas regulu (ES) 2017/1420 (OV 2018, L 79, 7. lpp.); Padomes Lēmums (KĀDP) 2018/1084 (2018. gada 30. jūlijs), ar ko atjaunina to personu, grupu un vienību sarakstu, kurām piemēro 2., 3. un 4. pantu Kopējā nostājā 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu, un ar ko atceļ Lēmumu (KĀDP) 2018/475 (OV 2018, L 194, 144. lpp.); Padomes Īstenošanas regula (ES) 2018/1071 (2018. gada 30. jūlijs), ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, un ar kuru atceļ Īstenošanas regulu (ES) 2018/468 (OV 2018, L 194, 23. lpp.).

² Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu, ar ko atceļ Lēmumu (KĀDP) 2015/2430 (OV 2016, L 188, 21. lpp.).

³ Saskaņā ar šo tiesību normu līdzekļu iesaldēšanas sarakstus izstrādā, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka kompetenta iestāde pieņēmusi lēmumu par attiecīgajām personām, grupām un organizācijām neatkarīgi no tā, vai lieta ir par izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību saistībā ar terora akta veikšanu, mēģinājumu izdarīt terora aktu, līdzdalību šādā aktā vai tā veicināšanu, pamatojoties uz nopietniem un ticamiem pierādījumiem vai versijām, vai notiesāšanu par šādiem nodarījumiem.

⁴ Padomes Lēmums 2009/937/ES (2009. gada 1. decembris), ar ko pieņem Padomes reglamentu (OV 2009, L 325, 35. lpp.).

Šajā ziņā Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, norādīja, ka pamatu saistībā ar pamatojuma apliecināšanas neesamību prasītāja izvirzīja, sniedzot atbildi uz Vispārējās tiesas uzdotu jautājumu, lai gan tas varēja tikt izvirzīts jau prasības pieteikuma stadijā. Šis pamats tādējādi principā būtu jāuzskata par nepieņemamu. Tomēr Vispārējā tiesa norāda, ka, tā kā apliecināšanas neesamība ir uzskatāma par būtiska procedūras noteikuma pārkāpumu, šim pamatam ir absolūta pamata raksturs, tādējādi tā to jebkurā brīdī var izvirzīt pēc savas ierosmes. Turpinājumā, atgādinājusi Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Eiropas Komisijas reglamentā pieprasīta apliecināšana rada būtisku procedūras noteikumu LESD 263. panta izpratnē, kura pārkāpums var būt par pamatu prasībai atcelt tiesību aktu, Vispārējā tiesa, pamatojoties uz tiesiskās drošības principu, to transponēja uz Padomes tiesību aktiem.

Otrām kārtām, Vispārējā tiesa precizēja, ka, tā kā tiesību akta rezolutīvā daļa nav nodalāma no pamatojuma, nevar nekādi nošķirt tiesību akta pamatojumu no rezolutīvās daļas, piemērojot tiesību normas saistībā ar tiesību aktu apliecināšanu. Līdz ar to tā secināja, ka, ja, kā tas ir šajā gadījumā, tiesību akts un pamatojums ir dažādos dokumentos, jāapliecina ir abi dokumenti, kā tas ir pieprasīts šajās tiesību normās, un paraksta esamība uz viena no tiem nevar radīt pamatu prezumpcijai, ka ir apliecināts arī otrs dokuments. Vispārējā tiesa visbeidzot norādīja, ka šo formalitāti nevar aizstāt ar procedūras, kas ir ievērota Padomes ietvaros šo tiesību aktu pieņemšanai, aprakstu. Konkrētāk, Padome nevar atbrīvoties no šīs formalitātes, pamatojoties uz to, ka ir ievēroti reglamentā paredzētie procesuālie noteikumi.